

L1991:8830 (Färlöv 25:2)

Händelser som registrerades i FMIS (tom 2018-11-09). Nya "händelser" (from 2018-12-03) registreras i KMR som aktiviteter (åtgärd eller uppdrag).

Händelser

1) Krutbruk, 650x260 m (N-S), omfattande bruksherrgård,krutmagasin, rester av själva bruksbyggnaderna, skyddsvallar,kanal, en minnessten samt en mängd hägnader. 3)Bruksherrgården består av huvudbyggnad och två flyglar, samtligaputsade. Huvudbyggnaden är i en våning, 21x10 m (N-S) med entillbyggnad i N: fyra fönsteraxlar, en portaxel (treaxlad), tvåtakcupor, slät hörnrustik. Plåttäckt sadeltak. 2 skorstenar.N flygelbyggnaden, 17x11 m (Ö-V). En våning. fyra fönsteraxlar,en portaxel. Uppbyggd med halvrunt fönster över porten. Hörnoch portrustik. Fasaden sprutputsad i ljusgult utom rustka somär vit. Sadeltak med enkupigt tegel. två skorstenar. Sflygeln, 15x7 m (Ö-V). Sprutputsad. En våning, två fönsteraxlar,en portaxel. Sadeltak, gavlarna halvt valmade. Enkupigt tegel.Porten inramad av lisener. Färgen ljusgul, lisenerna ochhörnen vita. På huvudbyggnadens fasad står årtalen 1681 och1928.2) Minnesstenen är 3 m h och 2x2 m vid basen. På V sidan är enjärnplatta, 1 m h och 0.7 m br, med inskriptionen: År 1663under Carl XI:s förmyndarregering, då greve Otto Gust.Stenbock var generalguvernör över Skåne uppfördes den förstakrutmöllan här vid Torsebro av Arendt van der Hageh. Direktöreroch inspectorer vid kronans krutbruk vid Torsebro voro underåren 1668- 1716 Christiern Rosso, Johan Ankarstråle, HansLiljengranat och Georg Dankvardt. Med kungl. maj:t och kronansprivilegium var Torsebro krutbruk från 1716 till 1784överlåtet på olika medlemmar av familjerna Dankvardt och Staelvon Holstein. 1784 tillförsäkrades friherrinnan EleonoraSophia Stael von Holstein ständig och okvald besittning avkrutbruket för sig och sina efterkommande, och i denna familjsägo stannade äganderätten i 118 år. I 260 år hava Torsebrokrutmöllor, drivna av helgeåns ström, malt krut för riketsförsvar och för jägarnas bössor. Till erinran härom och tillminne av de brukets arbetare som under 26 decennier iplikuppfylld gärning har låtit sina liv, lätnitroglycerinaktiebolaget, krutbrukets sista ägare, år 1931uppsätta denna minnestavla. Skiss i inventeringsboken.Krutbruket genomgick en genomgripande renovering 1875-76 och dåersattes många av de äldsta byggnaderna av nya. En nyvattenkanal grävdes och de ännu existerande skyddsvallarnasamt valsverket byggdes vid renoveringen. I området N del,invid muren, fins en skyddsvall och grunder efter bl a entransformatörbyggnad. Längs ån finns grunder efter minst trekvarnar från 1870-talet, av de ursprungliga krut-, såg- ochmjölkvarnarna kan möjligen skönjas rester i området S del,nedanför minnesstenen. Längst i SÖ finns valsverket,fortfarande intakt. I SV, strax NÖ om korsning väg/ägogräns,finns ruinen av ett vakthus, som finns med på 1705 års karta.250 m SÖ om bruksherrgården finns två kruthus, det ena medårtalet 1692 och det andra med 1828. Vid åkanten, i området Ödel, finns fem skyddsvallar, 10x12 m (Ö-V) och ca 4 m h. Underden andra från N räknat, finns den springbrunn som anges i1705 års karta. 200 m S om herrgården och V om vägen finns tvåbyggnader som hört till bruket, de är ej markerade på 1705 årskarta. Vid Ö vägkanten, mitt för den Ö av ovan nämndabyggnader, står en 0.5 m h, 0.3 m br och 0.3 m tj sten medtexten TORSEBRO KRUTBRUK inhuggen på V sidan. På 1755 årskarta finns en fast laxfiskeanläggning markerad.

Registrering	
RMS-fel kartbakgrund	10
Kommentar	Fritexterna skrevs in från början av 1990-talet till 2002 och kan därför vara inaktuella.
Registrerande organisation	Riksantikvarieämbetet
Registreringsdatum	2003-12-11
Ursprungsdataas, geodata	GDB-alfa
Koordinatsystem	RT90 2,5 gon V
Digitaliseringsteknik	Bordsdigitalisering
Medelfel, fältfångst	10
Kartunderlag	Ortofoto
Mätmetod	Manuell inprickning
Ursprungsdataas, attributdata	RAÄ forn
Digitaliseringsmetod	RAÄ-metoden 1998-2005
Skala	1:10000

Inventering	
Ansvarig organisation	Riksantikvarieämbetet
Granskningsdatum	1992-01-01
Inventeringstyp	Revideringsinventering
Intrasis public id	10000008
Inventeringsdatum	1992-03-25
Inventerande organisation	Riksantikvarieämbetet